

**ЕКОНОМСКО-ТРГОВИНСКА ШКОЛА БОР**

**ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА:**

**ЕТОС**

**Април, 2026. година**

**Тим за самовредновање**

## Извештај

### о самовредновању обрађене области квалитета

### ЕТОС

Област Етос је први пут вреднована школске 2007/2008.г. ( обрада рађена према тренутним приручницима); затим школске 2013/2014 године обрада се радила према Правилнику о стандардима квалитета рада установе из 2011.године. Са почетком новог циклуса самовредновања, област Етос је обрађена и школске 2015/2016. год. Такође је према препоруци-Смерницама Министарства просвете област вреднована и школске 2019/2020. Након тога, област Етос вреднована је 2023/2024.године такође према препоруци Министарства и ево сада поново школске 2025/2026.године.

Тим за самовредновање је у процесу вредновања области Етос, користио различите технике и инструменте, доказе и показатеље као :

- Упитнике за наставнике,ученике и родитеље;
- Евиденције у ес дневнику одржаних часова секција, допунске, додатне наставе, као и часови ЧОС и ЧОЗ;
- Индивидуално образовних планова за ученике којима је потребна подршка у учењу;
- Записници са седница Одељењских већа, Наставничких већа и Педагошких колегијума;
- Правила понашања у школи, Кућни ред; Правила одевања;
- Парламент ученика –извештај о раду;
- Извештај о екстерном вредновању представника министарства Школске управе Зајечар;
- План за унапређивање квалитета рада установе (рађен на основу екстерног вредновања);
- Јавне похвале у Ес дневнику и кроз Књигу обавештења;
- Годишњи план рада школе;
- Евиденција факултативних – ваннаставних активности ученика и наставника;
- Чек листа.

| Технике                          | Инструменти                                                                                                                        |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Анкетирање                       | Упитници за наставнике,ученике и родитеље                                                                                          |
| Интервијуисање                   | Разговор са педагогом                                                                                                              |
| Увид и анализирање документације | Увид у школску документацију: Ес дневник, записници, Годишњи план рада, правилници, извештаји и бројна евиденција коју води школа. |

У овој области се вреднује: квалитет климе и односа у школи и окружењу, квалитет сарадње свих актера школе, осећај припадности школи, безбедности, једнакости, партнерства и промовисања резултата.

У обради ове области Тим се руководио Правилником о стандардима квалитета рада установе из 2024.године. У анкетирању су учествовали ученици, наставници и родитељи.

Анкетирањем је било обухваћено 106 ученика, 26 наставника и 50 родитеља. Испитаници су имали могућност да на крају упитника дају свој коментар или сугестије у вези са овом облашћу.

Испитаници су одговарали на питања процењујући тачност тврдње, односно степен присутности, по следећој скали:

1-није ми познато

2-у мањој мери тачно/присутно

3-у већој мери тачно/присутно

4-тачно/присутно у потпуности

Што се тиче садржине упитника он се не разликује много у односу на оне из претходних година. Наиме, област Етос по Правилнику о стандардима квалитета рада, има 5 стандарда и 22 индикатора. Постојећи индикатори су претварани у тврдње које су преточене у упитнике. Упитник за наставнике садржи 22 тврдње, за ученике 25 тврдњи а за родитеље 18 тврдњи.

## **Анализа упитника за НАСТАВНИКЕ**

Анализом упитника на које су наставници дали своје одговоре на 22 тврдње кроз 5 стандарда, добили смо следеће резултате.

**Први стандард**-Успостављени су добри међуљудски односи оцењен је средњом оценом **3,56**. Највећом оценом оцењена је тврдња –"За дискриминаторско понашање у школи предвиђене су мере и санкције" (3,73) и то је и код претходног вредновања оцењено идентично. Најмањом оценом (3,42) оцењена је тврдња –"За новопридошле ученике и запослене у школи примењују се разрађени поступци прилагођавања на нову школску средину".

**Други стандард** гласи: Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу; оцењен је оценом **3,31** што је нешто нижа оцена у односу на претходни циклус вредновања ове области где је оцена била 3,47. Ниска оцена у односу на остале је за тврдњу- "Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом учествују у различитим активностима установе"-3,04

као и за тврдњу-"У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и наставника за постигнуте резултате", (3,12) а највиша оцена 3,73 и овог пута за тврдњу-"Успех сваког појединца, групе или одељења прихвата се и промовише као лични успех и успех школе", у претходном вредновању износила је 3,7-такође тада највиша.

**Трећи стандард** гласи:-У школи функционише систем заштите од насиља; оцењен је оценом **3,79** и то је у односу на 2023. годину нешто виша оцена, тада је износила 3,76.

Нешто нижу оцену има тврдња: "Школа организује активности за запослене у школи, ученике и родитеље, које су директно усмерене на превенцију насиља"(3,5), у претходном циклусу је била 3,54 и такође је била најнижом оценом оцењена.

Највећу оцену добила је тврдња –"У школи је видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу" (3,92) а у претходном периоду то је била тврдња-"У школи функционише мрежа за решавање проблема насиља у складу са Протоколом о заштити ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама" (3,93).

**Четврти стандард** гласи:У школи је развијена сарадња на свим нивоима; оцењен је оценом **3,24** ,у претходном периоду била је нешто виша и износила је 3,48 где је највећу оцену тада добила тврдња: "Школа пружа подршку раду Ученичког парламента и другим ученичким тимовима" (3,79); Најнижом оценом оцењена је тврдња: "Родитељи активно учествују у животу и раду школе" (2,96) . Сада у оквиру овог стандарда највећу оцену добила тврдња- "У школи је развијена сарадња стручних и саветодавних органа (3,62), а најнижу –"Наставници, ученици и родитељи организују заједничке активности у циљу јачања осећања припадности школи" (2,70).

**Пети стандард** гласи: Школа је центар иновација и васпитно-образовне изузетности - оцењен је оценом **3,37** што је нешто мало боље у односу на претходни период вредновања када је оцена за овај стандард износила 3,36. Оцене по тврдњама су прилично уједначене, нешто нижу од осталих има тврдња- "Школа је препознатљива као центар иновација и васпитно образовне изузетности у широј и ужој локалној и стручној заједници" 3,31, као и тврдња –"Школа развија иновативну праксу и нова образовна решења на основу акционих истраживања" (3,31) ,ова тврдња је и 2023. године имала најнижу оцену (3,21). Највећу оцену у оквиру овог стандарда има тврдња – "Наставници нова сазнања и искуства размењују са другим колегама у установи и ван ње" (3,46).

**Средња оцена наставника за област квалитета - Етос износи 3,45.**

Средња оцена наставника за ову област 2013.године износила је **3,65**, а 2015.године јеизносила **3,44**, 2020.г. износила је **3,42**, 2023. је износила **3,53**.

**Табела 1: Средње оцене наставника за област Етос**

| Година       | Средња оцена |
|--------------|--------------|
| 2013.        | 3,65         |
| 2015.        | 3,44         |
| 2020.        | 3,42         |
| 2023.        | 3,53         |
| <b>2026.</b> | <b>3,45</b>  |

**Табела 2: Средње оцене наставника по стандардима у 2020., 2023. и 2026. години**

| Ред<br>ни<br>број | Стандард                                                   | Средња<br>оцена<br>2020. | Средња<br>оцена<br>2023. | Средња<br>оцена<br>2026. |
|-------------------|------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| 1.                | Успостављени су добри међуљудски односи                    | 3,47                     | 3,56                     | <b>3,56</b>              |
| 2.                | Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу   | 3,24                     | 3,47                     | <b>3,31</b>              |
| 3.                | У школи функционише систем заштите од насиља               | 3,86                     | 3,76                     | <b>3,79</b>              |
| 4.                | У школи је развијена сарадња на свим нивоима               | 3,21                     | 3,48                     | <b>3,24</b>              |
| 5.                | Школа је центар иновација и васпитно-образовне изузетности | 3,30                     | 3,36                     | <b>3,37</b>              |
|                   | <b>Средња оцена</b>                                        | <b>3,42</b>              | <b>3,53</b>              | <b>3,45</b>              |

Из табеле видимо да је најнижом оценом оцењен стандард- "У школи је развијена сарадња на свим нивоима", такође нешто нижу оценом има стандард - "Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу". Највишом оценом у оба претходна вредновања, оцењена је тврдња – "У школи функционише систем заштите од насиља", што је важно из разлога да наставници знају и препознају негативан став школе према насиљу, предузимање свих превентивних мера у циљу спречавања насиља, адекватног реаговања на насиље у складу са Протоколом поступања и пружање помоћи и подршке ученицима.

Иако су наставници имали могућност да на крају упитника дају коментаре, сугестије и мишљење поводом ове кључне области, добили смо само један коментар, и то: "Сматрам да се у нашој школи ради много боље него у већини других школа, не само по питањима наведеним у овом упитнику, већ уопште".

## Анализа упитника за родитеље

Упитником је обухваћено 50 родитеља. (у претходном вредновању је било 73). Упитник за родитеље садржао је 4 стандарда и 18 тврдњи.

**Први стандард** Регулисани су међусобни односи у школи има средњу оценом (**3,76**) што је већа оцена за овај стандард у односу на претходне периоде вредновања и 2023. када је оцена

износила (3,62) из 2020. када је износила 3,58. Оцене по тврдњама су прилично уједначене, Најнижу оцену у оквиру овог стандарда добила је тврдња –"У школи постоји доследно поштовање норми којима је регулисано понашање и одговорност свих"(3,6). Ако се упореде одговори родитеља по разредима, онда је највећа оцена за овај стандард од стране родитеља ученика трећег разреда (3,93) а најмања код родитеља ученика другог разреда (3,60)

**Средња оцена родитеља за први стандард - 3,76**

**Други стандард** –Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу има средњу оцену (3,57) и у односу на претходно вредновање оцена је нешто нижа, тада је износила 3,65. Родитељи највишом оценом оцењују тврдњу "Резултати ученика и наставника се истичу и промовиш" (3,73), а нешто нижом "У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и наставника за постигнуте резултате" (3,43). Тако је било и у претходном циклусу вредновања исто су биле оцењене ове две тврдње највишом и најнижом оценом. Други стандард најбоље оцењују родитељи ученика првог разреда (3,76), а најмањом родитељи ученика четвртог разреда (3,42).

**Средња оцена родитеља за други стандард- 3,57**

**Трећи стандард**– У школи функционише систем заштите од насиља (3,72) и у односу на 2023.годину оцена је виша,тада је износила 3,63. Овде су оцене прилично уједначене, али највећу оцену од стране родитеља добила је тврдња "У школи је видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу" (3,9), тако је било и у претходном циклусу-3,77 највиша оцена за ту тврдњу а нешто мањом оценом (3,5)родитељи оцењују тврдњу "У школи се организују превентивне активности које доприносе безбедности у школи". Интересантно је да је и у претходном периоду вредновања идентично оцењена ова тврдња. Трећи стандард најбоље оцењују родитељи ученика првог разреда, (376), а најмањом родитељи ученика четвртог разреда (3,42).

**Средња оцена родитеља за трећи стандард- 3,72**

**Четврти стандард**- У школи је развијена сарадња на свим нивоима; има средњу оцену (3,83). И у односу на претходно вредновање је доста виша оцена, тада је износила 3,68. Највећом оценом (3,97) оцењена је тврдња "Имам добру сарадњу са одељењским старешином", тако је било и у претходном вредновању (3,92) а нешто нижом оценом родитељи су оценили тврдњу "Ученички парламент добија подршку за свој рад" (3,54); у претходном вредновању је оцена била (3,47). Ово су две истакнуте тврдње и у претходном вредновању. Четврти стандард најбоље оцењују родитељи ученика трећег разреда (3,88), а најслабије родитељи ученика првог разреда (3,78).

**Средња оцена родитеља за четврти стандард-3,83**

**Табела 3: Средње оцене родитеља по стандардима и разредима**

| Стандард            | Први разред | Други разред | Трећи разред | Четврти разред | Средња оцена |
|---------------------|-------------|--------------|--------------|----------------|--------------|
| <b>I</b>            | 3,83        | 3,69         | 3,90         | 3,60           | <b>3,76</b>  |
| <b>II</b>           | 3,76        | 3,67         | 3,75         | 3,42           | <b>3,65</b>  |
| <b>III</b>          | 3,72        | 3,67         | 3,82         | 3,68           | <b>3,72</b>  |
| <b>IV</b>           | 3,78        | 3,79         | 3,88         | 3,85           | <b>3,83</b>  |
| <b>Средња оцена</b> | <b>3,77</b> | <b>3,71</b>  | <b>3,84</b>  | <b>3,64</b>    | <b>3,74</b>  |

Из приложене табеле можемо видети да је највећа оцена за четврти стандард – "У школи је развијена сарадња на свим нивоима", а најмања за други – "Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу". Такође највећа оцена по стандардима је код родитеља ученика четвртог разреда -3,83 а најнижа код родитеља ученика другог разреда-3,65.

**Табела 4: Средње оцене родитеља по стандардима у 2020. 2023. и 2026.г.**

| Стандард            | Средња оцена 2020. | Средња оцена 2023. | Средња оцена 2026. |
|---------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| Први                | 3,58               | 3,62               | 3,76               |
| Други               | 3,62               | 3,53               | 3,65               |
| Трећи               | 3,62               | 3,63               | 3,72               |
| Четврти             | 3,64               | 3,68               | 3,83               |
| <b>Средња оцена</b> | <b>3,62</b>        | <b>3,62</b>        | <b>3,74</b>        |

**Средња оцена родитеља за област Етос износи 3,74**

Оно што можемо видети из претходне табеле је да је средња оцена родитеља за област Етос идентична у 2020. и 2023. години и износи 3,62 а да је сада 3,74 што значи да је виша за 0,12%.

## **Анализа упитника за ученике**

Упитником су обухваћени ученици од првог до четвртог разреда свих образовних профила у школи. Од укупно 158 ученика ,одговоре је дало 106 ученика.

Ученици су вредновали,односно процењивали тачност тврдњи кроз **4** стандарда и **25** индикатора на скали од 1 до 4.

**Први стандард**-"Успостављени су добри међуљудски односи у школи", има средњу оцѣну (3,47). У поређењу са претходним вредновањем када је оцена износила (3,36), сада је нешто виша. У оквиру овог стандарда ученици најслабије оцењују тврдњу –"У личним обраћањима у школи видљиво је међусобно уважавање" (3,12), док је најбоље оцењена тврдња –"Упознат сам са правилима понашања у школи" (3,76).

**Први стандард** је обухватио 9 индикатора који су оцењени следећим просечним оценама:

**Табела 5: Оцене ученика за први стандард по тврдњама у 2020. 2023.и 2026. који гласи: Успостављени су добри међуљудски односи у школи**

| Стандард 1 /тврдње                                                                          | Средња оцена 2020. | Средња оцена 2023. | Средња оцена 2026. |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| 1.Упознат сам са правилима понашања у школи                                                 | 3,87               | 3,77               | 3,76               |
| 2.У школи постоји доследно поштовање норми којима је регулисано понашање и одговорност свих | 3,58               | 3,25               | 3,47               |
| 3.У школи нас уче да будемо одговорни за своје поступке                                     | 3,70               | 3,52               | 3,49               |
| 4.За непримерено понашање у школи предвиђене су мере и санкције                             | 3,77               | 3,52               | 3,62               |
| 5.У личним обраћањима у школи видљиво је међусобно уважавање                                | 3,25               | 3,11               | 3,12               |
| 6.Новим ученицима омогућено је прилагођавање на нову школску средину                        | 3,62               | 3,27               | 3,47               |
| 7.У школи нас подстичу на међусобну толеранцију                                             | 3,43               | 3,00               | 3,41               |
| 8.У школи нас уче да бринемо о другима                                                      | 3,44               | 3,37               | 3,45               |
| 9.У школи нас наводе на поштовање различитости                                              | 3,61               | 3,45               | 3,46               |
| <b>Средња оцена</b>                                                                         | <b>3,58</b>        | <b>3,36</b>        | <b>3,47</b>        |

У поређујући ова три периода вредновања, можемо видети да је је сада најмањом оценом оцењена тврдња –"У школи нас подстичу на међусобну толеранцију", као и тврдња –"У личним обраћањима у школи видљиво је међусобно уважавање"; док је највећу оцѣну добила тврдња –"Упознат сам са правилима понашања у школи"; слична је ситуација и у претходном вредновању.

**Други стандард** –Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу оцењен је оценом (3,42) , док је 2023. оцењен оценом (3,48), 2020.овај стандард од стране ученика оцењен оценом (3,49), а 2015. године оценом (3,13).



**Табела 6: Оцене ученика по тврдњама за други стандард у 2020. 2023.и 2026. који гласи:**

**Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу**

| Стандард 2 /Тврдња                                                                                                           | Средња<br>оцена<br>2020. | Средња<br>оцена<br>2023. | Средња<br>оцена<br>2026. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| 1.Успех сваког појединца,групе или одељења се промовише као лични успех и успех школе                                        | 3,54                     | 3,59                     | 3,63                     |
| 2.Резултати ученика и наставника се јавно истичу и промовишу                                                                 | 3,40                     | 3,48                     | 3,66                     |
| 3.Школа награђује ученике који постижу резултате на такмичењима.                                                             | 3,60                     | 3,54                     | 3,28                     |
| 4.У школи се организују различите школске активности за ученике у којима свако може имати прилику да постигне резултат/успех | 3,41                     | 3,45                     | 3,30                     |
| 5.У школи се редовно похваљују позитивни поступци и успех ученика                                                            | 3,65                     | 3,51                     | 3,58                     |
| 6.Ученици са сметњама у развоју учествују у различитим активностима                                                          | 3,32                     | 3,32                     | 3,08                     |
| <b>Средња оцена</b>                                                                                                          | <b>3,49</b>              | <b>3,48</b>              | <b>3,42</b>              |

Запажамо да су ученици најмањом оценом у оба периода вредновања оценили последњи индикатор који се односи на учешће ученика са сметњама у развоју у различитим активностима.

**Трећи стандард** –У школи функционише систем заштите ученика од насиља оцењен је оценом **(3,51)**, а исти стандард је 2023.год, добио оцену (3,46), 2020.године добио је оцену (3,69). Стандард је обухватио **5** тврдњи које су оцењене на следећи начин:

**Табела 7: Оцене ученика по тврдњама за трећи стандард у 2020. 2023. и 2026. који гласи:**

**У школи функционише систем заштите ученика од насиља**

| Стандард 3/Тврдња                                                                                                                           | Средња<br>оцена<br>2020. | Средња<br>оцена<br>2023. | Средња<br>оцена<br>2026. |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| 1.У школи је видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу                                                                            | 3,81                     | 3,49                     | 3,55                     |
| 2.У школи се организују превентивне активности које доприносе безбедности у школи (предавања,трибине,ЧОЗ итд)                               | 3,63                     | 3,45                     | 3,47                     |
| 3.У школи се прате и анализирају сви случајеви насилног понашања                                                                            | 3,67                     | 3,50                     | 3,49                     |
| 4.У школи функционише мрежа за решавање проблема насиља у складу са Протоколом о заштити ученика од насиља у образовно-васпитним установама | 3,57                     | 3,42                     | 3,47                     |

|                                                                                |             |             |             |
|--------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| 5.Школа организује појачан васпитни рад са ученицима који су укључени у насиље | 3,72        | 3,44        | 3,57        |
| <b>Средња оцена</b>                                                            | <b>3,69</b> | <b>3,46</b> | <b>3,51</b> |

Запажамо да је најмањом оценом од стране ученика и у 2020. и 2023. години оцењена , па и у 2026. четврта тврдња која се односи на функционисање мреже за решавање проблема насиља, али сада и тврдња у –"У школи се организују превентивне активности које доприносе безбедности у школи (предавања, трибине, ЧОЗ итд) –(3,47) има исту оцену.

**Четврти стандард –У школи је развијена сарадња на свим нивоима** , оцењен је просечном оценом (3,31) док је и 2023. имао исту оцену, а 2020.године овај стандард оцењен оценом (3,55). Четврти стандард обухватио је 5 тврдњи које су оцењене на следећи начин.

**Табела 8. Оцене ученика по тврдњама за четврти стандард у 2020. 2023. и 2026.г.који гласи:**

**“У школи је развијена сарадња на свим нивоима”**

| <b>Стандард 4/тврдње</b>                                              | <b>Средња оцена 2020.</b> | <b>Средња оцена 2023.</b> | <b>Средња оцена 2026.</b> |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|
| 1.Када имам проблем знам коме треба да се обратим                     | 3,75                      | 3,61                      | 3,55                      |
| 2.Ученички парламент у школи добија подршку за свој рад               | 3,38                      | 3,43                      | 3,09                      |
| 3.Наставници уважавају иницијативе ученика                            | 3,40                      | 3,05                      | 3,20                      |
| 4.У школи се подстиче међусобна сарадња и уважавање                   | 3,54                      | 3,26                      | 3,37                      |
| 5.У школи нас подстичу да слободно изражавамо своје ставове и мишљења | 3,66                      | 3,19                      | 3,32                      |
| <b>Средња оцена</b>                                                   | <b>3,55</b>               | <b>3,31</b>               | <b>3,31</b>               |

Из добијених резултата можемо уочити да у 2026. години ученици најслабије вреднују тврдњу-"Ученички парламент добија подршку за свој рад" (3,09), а најбоље оцењују тврдњу-"Када имама проблема знам коме да се обратим"(3,55).

**Табела 9: Оцене ученика по стандардима у 2026.**

| <b>Стандард</b>                                            | <b>Оцена</b> |
|------------------------------------------------------------|--------------|
| 1.Успостављени су добри међуљудски односи у школи          | 3,47         |
| 2.Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу | 3,42         |
| 3.У школи функционише систем заштите ученика од насиља     | 3,51         |
| 4.У школи је развијена сарадња на свим нивоима             | 3,31         |
| <b>Средња оцена</b>                                        | <b>3,43</b>  |

**Средња оцена ученика за област Етос је 3,43**

Средња оцена **ученика** за област квалитета **Етос** у 2013. години је **3,41** а у 2015.години је износила **3,05**, а у 2020. годиније **3,58**, а у2023. години износи **3,40**, а сада **3,43**.

**Табела 10 : Средње оцене ученика за кључну област Етос по годинама вредновања**

| Период вредновања | Средња оцена |
|-------------------|--------------|
| 2013.             | 3,41         |
| 2015.             | 3,05         |
| 2020.             | 3,58         |
| 2023.             | 3,40         |
| <b>2026.</b>      | <b>3,43</b>  |

**Табела 11 : Средње оцене наставника, родитеља и ученика по стандардима у 2026. год.**

| Редни број | Стандард                                                   | Средња оцена наставници | Средња оцена ученици | Средња оцена родитељи | Средња оцена |
|------------|------------------------------------------------------------|-------------------------|----------------------|-----------------------|--------------|
| 1.         | Успостављени су добри међуљудски односи                    | 3,56                    | 3,47                 | 3,76                  | 3,60         |
| 2.         | Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу   | 3,31                    | 3,42                 | 3,65                  | 3,67         |
| 3.         | У школи функционише систем заштите од насиља               | 3,79                    | 3,51                 | 3,72                  | 3,72         |
| 4.         | У школи је развијена сарадња на свим нивоима               | 3,24                    | 3,31                 | 3,83                  | 3,46         |
| 5.         | Школа је центар иновација и васпитно-образовне изузетности | 3,37                    | /                    | /                     | /            |
|            | <b>Средња оцена</b>                                        | <b>3,45</b>             | <b>3,43</b>          | <b>3,74</b>           | <b>3,54</b>  |

Из приложене табеле видимо да је средња оцена одговора ученика,наставника и родитеља **3,54** и да родитељи највишом оценом оцењују стандарде (3,74), а ученици најмањом (3,43); Код ученика је најмањом оценом оцењен четврти стандард са 3,31 који гласи "У школи је развијена сарадња на свим нивоима", док њихови родитељи исти стандард оцењују највишом оценом 3,83. Наставници највишу оцену од 3,79 дају трећем стандарду који гласи: "У школи функционише систем заштите од насиља".

**Табела:12 Средње оцене ученика,наставника,родитеља за област квалитета Етос**

| Испитаници          | Средња оцена 2020. | Средња оцена 2023. | Средња оцена 2026. |
|---------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| Ученици             | 3,58               | 3,40               | 3,43               |
| Наставници          | 3,42               | 3,53               | 3,45               |
| Родитељи            | 3,62               | 3,62               | 3,74               |
| <b>Средња оцена</b> | <b>3,54</b>        | <b>3,52</b>        | <b>3,54</b>        |

**Средња оцена у 2026. за област Етос оцењена од стране ученика, наставника и родитеља износи 3,54.**

## **ЗАКЉУЧАК**

На основу крајњих исхода према стандардима и индикаторима које смо оцењивали у овој области, можемо констатовати, да се наша школа по питању области квалитета ЕТОС налази на нивоу оцене **3,54**. То је висок ниво кога карактеришу снаге свих актера у школи али исто тако обавезује да се задржи садашњи ниво и да се постојеће слабости препознају и пожељно их је отклањати.

У истраживању и анализи ове области као што смо већ навели, служили смо се Извештајем након екстерног вредновања, односно Приказом остварености стандарда и степена присутности показатеља области квалитета Етос.

Са анализом ћемо кренути према стандардима које смо вредновали.

### **1. Успостављени су добри међуљудски односи у школи (3,60)**

Сама оцена по себи говори о добро успостављеним односима уважавања и међусобног поштовања међу свим актерима који поштују правила понашања у школи и где се санкционише сваки покушај било ког облика насиља.

Родитељи су дали највишу оцену овом стандарду препознавши све квалитете и вредности школе као позитивне и подстицајне средине за њихову децу. Запослени, у односу са колегама, ученицима и родитељима дају пример поштовања сваке личности и културног опхођења. Морална обавеза, лична одговорност и толерантност, су кључ добрих међуљудских односа, који првенствено треба да су присутни у наставничком колективу како би се имплементирали у ученичким заједницама а потом пренели и на родитеље.

Такође се из одговора види да се ученици подстичу на међусобну толеранцију, да уче да брину о другима и да им је омогућено прилагођавање на нову школску средину, како ученицима тако и наставницима.

У школи постоје низ правила која су обавезујућа за све актере, као што су: Кућни ред који је објављен на огласној табли, Правилник о понашању ученика, родитеља, запослених и трећих лица, Правила кодекса одевања у школи... и многа друга.

### **2. Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу (3,67)**

Такође у оквиру овог стандарда су тврдње прилично високо оцењене од стране свих актера, што се може закључити по високој средњој оцени.

Међутим, нешто нижа оцена је код тврдње –"У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и запослених за постигнуте резултате" - па би требало радити више на транспарентности овога, јер је најнижим оценама процењен код свих актера. У школи постоји Правилник о похваљивању и награђивању наставника са којим су упознати сви

наставници. Такође постоји Правилник о похваљивању, додељивању диплома, награђивању и избору ученика генерације. Постигнућа ученика и запослених се промовишу преко Књиге обавештења, преко веб странице – Сајта школе, преко друштвених мрежа школе - Инстаграм и Фејсбук, кроз школски часопис "Трагови".

Такође је слабије процењена тврдња од стране ученика и родитеља - да ученици са сметњама у развоју учествују у различитим активностима. Процена ове тврдње је сасвим објективна јер многи родитељи и ученици немају информације о њиховом укључивању, једноставно – није им познато.

Сви ови резултати су нам смернице за ефикаснију информисаност у свим подручјима, почев од часова одељењске заједнице, родитељских састанака па до наставничких већа.

### **3. У школи функционише систем заштите од насиља (3,72)**

Ово је стандард са највишом оценом од стране свих испитаника где је препознат и јасно изражен негативан став према насиљу.

Школа има Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања - који се активира по сваком сазнању или пријави било каквог облика насиља. Посебан акценат Тим ставља на превентивне активности са ученицима, очување безбедности како ученика тако и запослених.

Колико наставници препознају и учествују у свим видовима превенције насиља и дају највишу оцену у упитнику, толико ученици не препознају у довољној мери систем заштите од насиља и нису сви сигурни да постоји мрежа за решавање проблема везаних за насиље. У циљу превенције, школа организује предавања, трибине на различите теме обележавања важних датума, држе се одељењске заједнице од стране педагога школе и одељењских старешина на различите теме вршњачког и дигиталног насиља, трговине људима, дискриминације, толерантности и уважавања различитости.

Анализом упитника уочено је да родитељи такође не препознају превентивне активности које школа организује а уједно и ваннаставне активности, па би наредни задатак школе био већа информисаност родитеља и транспарентност по том питању.

Непрепознавање оваквих вредности, активности и залагања школе, од стране ученика, може да се разуме јер укори и непријатне активности које школа предузима у процесу интервентних радњи са актерима насиља нису транспарентни. Али ће зато школа у будуће радити на промовисању снага, поготово оних које ученици предлажу преко Парламента.

### **4. У школи је развијена сарадња на свим нивоима (3,46)**

Овај стандард има нижу средњу оцену од свих стандарда.

Ученици су овај стандард оценили нешто нижом оценом, сматрајући да се њихове иницијативе и предлози не уважавају довољно и да их наставници слабо подстичу да слободно изражавају своје ставове и мишљења. Ученици увек имају осећај да нису у потпуности саслушани и да се њихово мишљење не узима за озбиљно.

Наставници су у овом стандарду имали најнижу средњу оцену. Разлог томе су два индикатора, односно тврдње које говоре о учествовању родитеља у живот и рад школе. По мишљењу наставника, укључивање родитеља у школске активности није довољно, а то се

највише огледа у слабој посећености родитељских састанака, посебно у вишим разредима. Што се тиче одговора родитеља, они су дали највишу оцену овом стандарду сматрајући да је сарадња у школи добро развијена на свим нивоима. Очигледно је да су родитељи задовољни својим учешћем у школски живот и рад. Томе у прилог говори да су родитељи редовно информисани преко Ес дневника, на родитељским састанцима (бар они који долазе), вајбер групама са одељењским старешинама, путем размене мејлова, информације на сајту школе, огласним таблама, преко Савета родитеља и информисањем преко своје деце. Исто тако и ученици знају коме да се обрате за помоћ; Парламент ученика добија подршку за свој рад. Иницијативе Ученичког парламента се уважавају и односе се на уређење школског простора, на забавне, културне и спортске активности, дружења, пројекте и сл. Од прошле школске године ученици масовно учествују у школским пројектима.

## **5. Школа је центар иновација и васпитно образовне изузетности (3,37)**

Овај стандард је важио само за наставнике, тако да су само они одговарали на 5 тврдњи у коме се преиспитују активности као што су: стално стручно усавршавање, размена искуства и идеја са осталим наставницима, држање и присуствовање огледним часовима, сарадња са свим локалним културним институцијама у граду, учествовање на разним манифестацијама, тимски рад и партнерски односи на свим нивоима.

Ниским оценама су биле оцењене две тврдње које очигледно нису у тренутку препознате од стране наставника, да је школа центар иновација и да се у школи развија иновативна пракса и нова образовна решења.

Највишом оценом наставници оцењују тврдњу да константно преиспитују сопствену образовно-васпитну праксу, мењају је и унапређују. У прилог томе свакако говоре ставке које школу чине изузетном и центром иновација.

Доказ о томе можемо пронаћи у константном стучном усавршавању, како у установи тако и ван установе; сваке школске године се одржавају угледно / огледни часови са добром посећеношћу колега и анализом часова; држање Јавних часова у Градској библиотеци; учешће наших ученика, такође у библиотеци, у промоцијама књига писаца и песника; сваке године се одржава промоција школског часописа Трагови; у школи се одржавају трибине, предавања и дебате; у школи се промовишу и обележавају важни датуми – Међународни дани; наши ученици образовних профила Кувар и Туристички техничар редовно учествују у обележавању културних манифестација у граду и хуманитарних акција; у школи раде наставници који су аутори многих стручних уџбеника, затим рецензенти књига и уџбеника, такође наставник -спољни сарадник ШУ и педагог у звању педагошког саветника и осталих наставника који и даље раде на свом формалном образовању на вишим нивоима.

Сви претходно изнесени резултати у самовредновању области Етос, ће школи у наредном периоду послужити за превазилажење уочених недостатака и фокус ставити на грађење и неговање вредности поштовања, међусобног уважавања, сарадње, солидарности, толерантности и осећаја припадности.

За крај ћемо изнети пар коментара испитаника који су имали могућност да изнесу своје мишљење на крају попуњавања упитника.

Ученици:

"Слободно изражавање мишљења ученика је присутно код већине наставника".

"Драго ми је што сам уписала ову школу, најбоља је!"

Наставници:

"Сматрам да се у нашој школи ради много боље него у већини других школа, не само по питањима наведеним у овом упитнику, већ уопште."

Родитељи:

"Ваша школа је најбоља у граду, само тако наставите. Све похвале за колектив, за директорку а посебно за разредну."

Тим за самовредновање

Директор школе:

Соња Стаменковић